

Byrokratian hyödyntäminen maatila- ja maaseutuyrityksen toiminnassa ja johtamisessa

Luomutyöryhmä 16.4.2018

Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Tavoitetila

- **Yhden toiminnan periaate**
 - > Kirjaamiset yhteen paikkaan ja yhteen kertaan
 - > Esim. eläinrekistereihin eläinten luomustatus näkyviin, jolloin saadaan sähköinen vaatimuksenmukaisuusvakuutus eläimelle siirroissa (poistaa paperilomakkeen ja sujuvoittaa toimintaa myös eläimen ostajan/ lihan jatkojalostuksen luomuvalvonnassa)
- Vähemmän on enemmän
- Luomuvalvontaan yhtenäiset tulkinnot ja toimintatavat
- Luomun hyvät hallinnolliset toimintamallit laajaan käyttöön
- Hyvän yhteistoiminnan jatkuvan parantamisen malli käyttöön valmentavassa työssä

Ehdotuksia tiedon ja taidon hallintaan

- **Sähköinen tilakohtainen ohjekirja**
 - > viljelijä rakentaa itselleen tilansa profiilia vastaavan sähköisen ohjeistuksen
- **MobiilISOvelluksen käyttöönotto luomuvalvonnassa**
 - > Digitalisaatio säästää aikaa varsinaiseen asiakastyöhön
- **Viljelysuunnitteluohjelmien kehittäminen käyttäjäystävällisemmäksi**
 - > hallittua suunnittelu- ja kirjaamistoimintoja kaikki tuotantosuunnat huomioiden (eläin, pelto, jatkojalostus, markkinointi, talous)
- **Vipu-palvelun ja Minun maatilani-alustan kehittäminen edelleen**
- **Kaikkien eläinlajien eläinrekistereihin eläinten luomustatus näkyviin**
 - > luomuvalvonta huomioiden osana kokonaisuutta

Suunnitelmasta toimintaan....

- **Laatujärjestelmä/luomusuunnitelma.....**

-> Tilakohtainen toimintasuunnitelma, jossa tilan toiminta kuvataan kattavasti kaikki tilan yritystoimintaan liittyvät asiakokonaisuudet huomioiden -> entisen laatujärjestelmä-ajattelun päivittäminen 2020-luvulle

VIPU tarkennuksia

Olemassa olevaa VIPU-palvelua tulee hyödyntää osana sähköisten palvelujen kehittämistä. Järjestelmän tulee olla vapaaehtoinen.

Mikäli luomuviljelijä tuottaa yhteiselle alustalle dokumentteja, jotka yksinkertaistavat, nopeuttavat, helpottavat vuosittaista luomutarkastusta -> onko mahdollista saada esim. alennusta vuositarkastusmaksusta?

Tarkennuksia jatkuu

Olemassa olevien rekistereiden ”kasvojen kohottamista” -> Eläinrekisteriin kirjataan viranomaisen tarvitsemat tiedot, kentät, siat ja lampaat jo Eviran hallinnassa.

Kun nautarekisteriä uudistetaan, niin sinne pitäisi saada luomustatusmerkintä mukaan sekä erillinen merkintäkenttä mahdolliseen huomioon esim. markkinointikiellon, huomautuksen tms. varalta.

Laatujärjestelmä/Luomusuunnitelma/Kehittämissuunnitelma/Toimintasuunnitelma

Pitää olla mahdollisimman helposti hallittava toimintajärjestelmä, joka on integroitu viranomaisjärjestelmiin. Peltotietojen tallentaminen on nykyään mahdollista vipuun ja jatkokehittäminen muuhun dokumentointiin on mahdollista.

Laatujärjestelmä/Luomusuunnitelma/Kehittämissuunnitelma/Toimintasuunnitelma

Jäljitettävyyden sisällyttäminen lohkotietoihin ja varastokirjanpidon seurantaan voi olla haasteellista niille, jotka asioita eivät ole tottuneet kirjaamaan (vs. tav.omainen tuotanto).

Lohkokirjanpito – varastokirjanpito – tuotteiden myynti – ostot – viljelykierto vipussa. Lohkoilta tullut sato – siiloihin – hyötybyrokraattinen tieto syntyy jo valmiiksi ja sitä voidaan käyttää esim. luomutarkastuksissa.

Sähköinen, yrittäjälähtöisesti koottava opas

Viljelijä tekee joko itse tai yhdessä neuvojan kanssa tilakohtaisen oppaan, jonka rakentaa juuri niillä ominaisuuksilla, jotka koskettavat yrittäjän tilan toimintaa.

Ne asiat, jotka tilan toimintaa eivät kosketa, eivät myöskään paperimääränä tai tiedostona rasita yrittäjää.

Asiakasvaatimuksenmukaisuudet

Sähköiseen ohjekirjaan valitaan tilakohtaiset asiat, jotka ovat tällä hetkellä toiminnassa, miten toimin nyt, miten luomussa? Lähtisikö toimintasuunnitelma muiden tukien kautta?

Tarvitaan käytännössä kaksi järjestelmää: Vipu peltopuolelle ja Eviran eläinrekisteri, jossa naudat, siat, lampaat, siipikarja.

Pitää lähteä liikkeelle asiakkaan eli viljelijän näkökulmasta, mikä on hänelle tarpeellista. Eläinrekisterin ja vipun tiedot kulkevat järjestelmien välillä.

Luomusuunnitelma, tarkennuksia

Luomusuunnitelman kehittäminen tilakohtaisen kehittämissuunnitelman suuntaan ja osaksi maatilan laatujärjestelmää.

Miten viljelijä hyödyntää luomusuunnitelmaa-> malli myös tavanomaiselle viljelijälle? Vipupalvelua käytetään hyvin toiminnan suunnittelussa ja seurannassa, mm. peltolohkokartat ja lohkotiedot.

Mitä tarvitaan markkinoilla?

Viljapassi vuodesta 2014 alkaen, jatkossa sähköisessä muodossa myyntierän, esim. yhteys varastokirjanpitoon, jolloin voidaan jäljittää varastoon ja peltolohkoon asti.

TOIMITETTAVAN ERÄN TIEDOT		
Viljalaji / öljykasvi / valkuaiskasvi	Lajike	Sadonkorjuuvuosi
Luonnonmukaisessa tuotannossa: Tuotantotapa ☐ Tavanomainen ☐ Siirtymävaihe ☐ Luomu	Luomuvalvontaviranom. tunnus	Erätunnus

Mitä tarvitaan valmennuksessa?

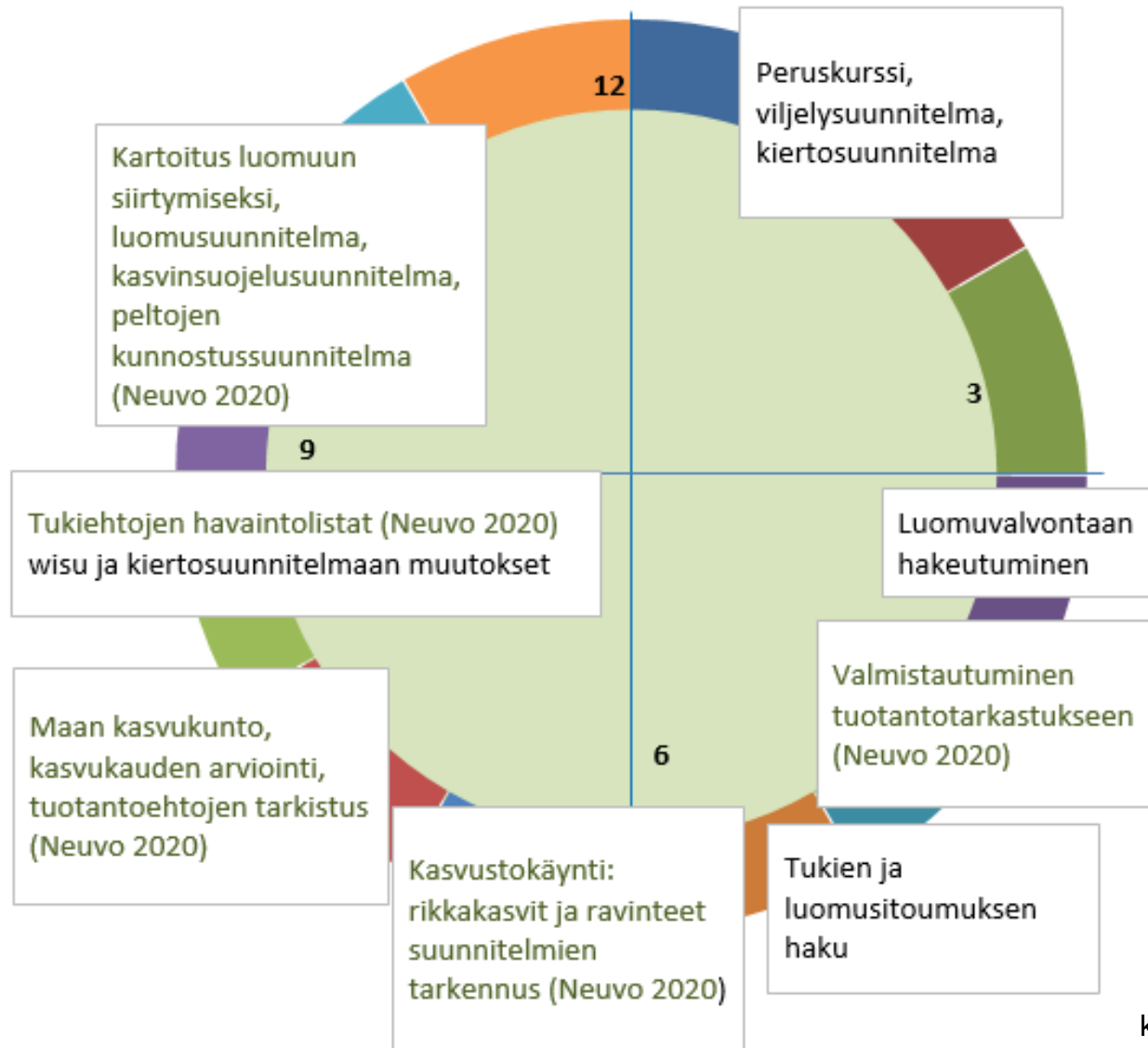
Luomuperuskurssin jatkokoulutustarvetta. Tarvitaanko pakollisia jatkokoulutuksia?

Voisiko olla porrastettu systeemi koulutukseen, jolloin saisi paremmin tietoa perille -> vapaaehtoinen kertauskurssi 1 vuoden-2 vuoden sisällä valvontaan ilmoittautumisesta.

Lisäksi Neuvo 2020 luomupalvelut

Eviran ja Mavin tiedotustoiminta ja koulutustuki

Esimerkki luomuun siirtyvän tilan valmistautumisesta

Luomusitoumus ja luomutuotantoehdot

Toivottaisiin luomusitoumusehtojen joustavoittamista. -> Esim. lisäalojen liittämisessä 5 ha rajaa tulisi voida korottaa tai poistaa kokonaan.

Myyntikasvien tarkentaminen. Vaatimuksen noudattaminen pitäisi olla mahdollisimman helposti toteutettavissa. 2 ha kokeilu luomussa ja liittyminen luomuvalvontaan ennen sitoumuksen tekoa.

Luomun erottuminen tavanomaisesta

Valvonnalla ja luomutodistuksen antamisella taataan viljelijälle sertifikaatti siitä, että toiminta on ehtojen mukaista. Myös tarkastukselta nykylainsäädäntö vaatii ja myös viljelijä odottaa, että tehty vuositarkastus on ehtojen mukainen

-> huolellisesti täytetty valvontapöytäkirja on kaikkien etu

Positiivisen sanoman esille tuominen

Karsitaan puheesta pois luomun lisäbyrokratia! Itse asiassa turhaa byrokratiaa ei ole, on päällekkäisiä tietojärjestelmiä, jotka tekevät selvästä hallinnosta helposti sekavan.

Byrokratiaa emme voi juuri lisää purkaa, mutta sähköisiä kirjaamistapoja voitaisiin edelleen kehittää luomuun sopiviksi.

Tehdään asiat kerralla oikein

Luomun linkkejä

- <https://www.evira.fi/yhteiset/luomu/luomun-lomakkeet-ja-ohjeet/>
- <http://www.mavi.fi/fi/tuet-ja-palvelut/viljelijä/Sivut/luonnonmukainen-tuotanto.aspx>
- <https://www.proagria.fi/sisalto/3608>
- <http://www.luomuliitto.fi/>
- <http://proluomu.fi/>